

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада **ДФ 35.051.103** Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на підставі прилюдного захисту дисертації «Державне регулювання вітворювальних процесів у сільському господарстві України» за спеціальністю 073 «Менеджмент» 30 червня 2023 року.

Стахович Андрій Станіславович, 16 серпня 1988 року народження, громадянин України, освіта повна вища. У 2011 році закінчив Київський національний торговельно-економічний університет, отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Товарознавство та експертиза в митній справі», здобув ступінь магістра та отримав кваліфікацію магістра з товарознавства та експертизи в митній справі.

З 09.2020 р. по даний час навчається в аспірантурі на кафедрі менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, форма навчання очна (вечірня).

Працює державним інспектором відділу митного оформлення #4 митного поста «Рава-Руська» Львівської митниці з 09.2011 р. по даний час.

Дисертацію виконано на кафедрі менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів.

Науковий керівник: Кундицький Олександр Олександрович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів.

Здобувач має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 стаття у періодичному науковому виданні інших держав, 5 статей у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. Стакович А. С. Економічний зміст та особливості вітворювальних процесів у сільському господарстві. *Інтелект XXI*. 2020. № 4. С. 48-52 (0,63 друк. арк.). <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2020-4.9>
2. Стакович А. Нормативно-правове забезпечення вітворення робочої сили у сільському господарстві. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. (0,65 друк. арк.). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-44>
3. Стакович А. С. Поняття ефективності в системі оцінки вітворювальних процесів у сільському господарстві. Формування ринкової економіки в Україні: науковий збірник. Вип. 46. С. 25-32. (0,62 друк. арк.). <https://doi.org/10.30970/meu.2021.46.0.3558>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Сенишин Оксана Степанівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка МОН України, без зауважень.

2. Язлюк Борис Олегович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної експертизи та землевпорядкування Західноукраїнського національного університету МОН України, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. Робота значно б виграла, якби автор дослідив вплив війни на відтворювальні процеси у сільському господарстві, та запропонував можливі підтримувальні заходи державного впливу на сільськогосподарського виробника у складних умовах війни.

2. Обґрунтовуючи необхідність державного регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві, на мою думку, автору слід більше уваги приділити змішаному саморегулюванню, оскільки, на думку багатьох економістів, саме воно демонструє найвищу ефективність у перехідному процесі.

3. Аналізуючи фінансове забезпечення відтворювального процесу автору слід більше уваги приділити інвестиціям як джерелу фінансування відтворення у сільському господарстві.

4. У списку літератури подекуди трапляються російські джерела, які здебільшого є абсолютно застарілими та такими, що не представляють наукової цінності.

5. У таблиці 3.6, аналізуючи ефективність використання основних засобів в сільському господарстві, автором нічого не сказано про використану для цього методику.

3. Єрмоленко Олексій Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця МОН України, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. На жаль, не отримала розвитку схематична модель системи державного регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві, оскільки автор ознайомив нас лише із основними її елементами (с. 67-68). Ця проблематика, на нашу думку, потребує детальнішого аналізу в контексті сучасних реалій.

2. У дослідженні велику увагу приділено землі та капіталу як основним факторам виробництва. Значно меншу увагу зосереджено на праці (людських ресурсах). Дисертаційне дослідження виграло б, якби і людський фактор був би

достатньо проаналізований з відтворювальної точки зору, бо основною функцією заробітної плати є відтворювальна.

3. На нашу думку, було б доцільно приділити більшу увагу питанням нормативно-правового регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні, більш детально охарактеризувати сучасні законодавчі акти, а, особливо, взяти до уваги діючі програми державної підтримки у сільському господарстві з елементами відтворювальних процесів у цій галузі.

4. У дослідженні вдало використано економіко-математичну методику таксономічного аналізу – розрахунку коефіцієнта таксономії для оцінки загальної економічної ефективності відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні, що дозволило при її комплексній економічній оцінці поєднати різноманітні показники відтворювальних процесів через призму трьох факторів – землі, праці та капіталу відносно нормативного вектора-еталона та визначити загальну ефективність відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні протягом досліджуваного періоду. На нашу думку, цінність від такого аналізу значно зросла б, якби автор детальніше проаналізував отримані висновки у розрізах сировинного характеру сільськогосподарського виробництва, низької урожайності сільськогосподарських культур та низької продуктивності праці й недостатньої сучасної сільськогосподарської техніки (с. 232-233).

4. Майовець Євген Йосипович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу Львівського національного університету імені Івана Франка МОН України, надав позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Вважаємо, що цінність проведеного таксономічного аналізу підвищилася б, якби автор більш детально висвітлив висновки щодо капіталомісткості сільськогосподарського виробництва, низької врожайності та продуктивності праці, неадекватності сучасної сільськогосподарської техніки (с. 232-233).

2. На нашу думку, у дослідженні недостатньо уваги приділено робочій силі (людським ресурсам) та підприємницьким здібностям. Цінність дисертаційної роботи була б значно вищою, якщо детальніше проаналізувати людські ресурси з точки зору механізму їх відтворення.

3. Вважаємо, що варто приділити більше уваги питанням нормативно-правового регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України, більш детально описуючи сучасну законодавчу поведінку, особливо зважаючи на те, що чинні програми державної підтримки сільського господарства мають елементи відтворювальних процесів у поданій галузі

5. Виклюк Мар'яна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка МОН України, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. У першому розділі роботи п.1.1 представлено науково-методичне обґрунтування поняття «відтворювальний процес в сільському господарстві», представлено властивості дефініції, структуризовано складові поняття. Проте, доречно було б узагальнити думку щодо розуміння дефініції серед науковців, а сформовані наукові підходи могли б бути доповнені групою вітчизняних науковців, що визначають напрями розвитку української наукової школи.

2. У п.1.2. (с.63-65) в табл. 1.3. представлено передумови необхідності державного регулювання сільського господарства, які доречно доповнити передумовами, що обумовлені особливостями відтворення сільського господарства в умовах воєнної економіки, що ґрунтуються на виокремленні існуючих загроз.

3. У пункті 1.3 доречно було б схематично узагальнити існуючу нормативно-правову базу щодо регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві та додати сучасні практичні аспекти та інструментарій (податкове, бюджетне, грошово-кредитне, цінове тощо), якими керується Україна при регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві в умовах воєнної економіки. Для повноти розкриття завдання, доцільно було б відзначити з якими програмами стратегічного розвитку узгоджується державне регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України.

4. У п. 2.2. доречно було б проаналізувати інформацію щодо динаміки зовнішніх та капітальних інвестицій у сільському господарстві, адже вони є визначальним джерелом майбутніх відтворювальних процесів у сільському господарстві, особливо в період відновлення економіки України.

5. У п. 2.3. доречно було б проаналізувати нормативно-правове забезпечення, що регулює: відносини між суб'єктами господарювання у процесі відтворення та відновлення виробничих засобів; відносини між суб'єктами господарювання та фінансовими установами, банками, державою щодо формування джерел фінансування відтворювальних процесів у сільському господарстві (основного та обігового капіталу); відносини між державою та суб'єктами фінансової інфраструктури щодо сприяння розвитку відтворювальних процесів у сільському господарстві України.

6. У п. 3.1. варто узагальнити найбільш актуальні для сьогодення методи, заходи, механізми забезпечення відтворювальних процесів у сільському господарстві, що використовуються у світовій практиці, які суб'єкти сільського господарства та держава зокрема могли б адаптувати у вітчизняну практику.

Загальна оцінка роботи і висновок. Дисертація Стаковича Андрія Станіславовича на тему «Державне регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України» є самостійною та ґрунтовною науковою працею, що виконана з дотриманням вимог академічної добродетелі. У роботі проведено теоретичне узагальнення і запропоноване нове вирішення наукового завдання, яке пов'язане з розробленням теоретико-методичного й організаційно-прикладного підґрунтя державного регулювання

відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні. На цій підставі сформульовано рекомендації, які зорієнтовані на вдосконалення процесу державного регулювання та підтримки відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні.

У дисертаційній роботі узагальнено теоретико-методологічні основи державного регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України, поглиблено його термінологічний апарат, здійснено детальний аналіз класичних підходів до регулювання відтворювальних процесів, наведено сучасний інструментарій державного регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України. У роботі проведено комплексний аналіз стану факторів відтворювальних процесів сільськогосподарської галузі, оцінено фінансове та нормативно-правове забезпечення відтворювальних процесів у сільському господарстві. За результатами дослідження запропоновано рекомендації щодо застосування практики досвіду країн світу щодо використання конкретних важелів та інструментів регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві, а саме: цінової політики, яка гарантує доходи виробників; субсидування відсотків за отриманими кредитами, виплат зі страхування майна, агролізингу; бюджетного фінансування розвитку інфраструктури села; інструментів непрямої фінансової політики, що дасть змогу сільськогосподарським виробникам залучати кошти на тривалий термін з метою підвищення ефективного відтворення процесів у сільському господарстві. У роботі використано науковий підхід до оцінювання ефективності державного регулювання відтворювальних процесів в сільському господарстві в Україні через призму таких системоутворюючих показників як: глобального індексу продовольчої безпеки, економічної доступності, фізичної доступності, якості та безпеки, забезпечення природними ресурсами, що допомогло виявити основні зв'язки між усіма показниками та з'ясувати місце України в загальному рейтингу продовольчої, економічної та ресурсної безпек, а також використано методику таксономічного аналізу для комплексної оцінки загальної економічної ефективності відтворювальних процесів у сільському господарстві в Україні через призму трьох факторів виробництва – землі, праці та капіталу відносно нормативного вектора-еталона.

Результати досліджень, які наведені у дисертаційній роботі та опубліковані у наукових статтях, належать автору та є його науковим доробком. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація **«Державне регулювання відтворювальних процесів у сільському господарстві України»** відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів

України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор, **Стахович Андрій Станіславович**, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Результати відкритого голосування: «За» – 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» – 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада ДФ 35.051.103 Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, присуджує Стаковичу Андрію Станіславовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 35.051.103

Оксана СЕНИШИН

